

Parlamentul României
Senat

București, 2 martie 2017

OPINIE

referitoare la *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor*

*Evaluarea punerii în aplicare a cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor și
Recomandării Consiliului cu privire la măsurile de integrare efectivă a romilor în statele membre-2016
COM(2016) 424 final*

Senatul României a examinat *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Evaluarea punerii în aplicare a cadrului UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor și Recomandării Consiliului cu privire la măsurile de integrare efectivă a romilor în statele membre – 2016 - COM(2016) 424 final* - conform Protocolului (nr. 1) anexat Tratatului de la Lisabona, de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007.

Având în vedere raportul Comisiei pentru Afaceri Europene din 27.12.2016, **plenul Senatului**, în ședința din data de 8 februarie 2017, a constatat următoarele:

Statul român a decis utilizarea oficială a denotației rom prin Memorandumul Ministerului Afacerilor Externe D2/1094/29.02.2000, aprobat de Primul-ministru, prin care s-a solicitat reconsiderarea oficială a Memorandumul MAE H03/169 din 31.01.1995 și folosirea, cu precădere, a termenului rom în corespondența oficială. S-a avut în vedere că exonimul „țigan” are o conotație peiorativă, cu referință la statutul de servitute al romilor (rob, sclav). Decizia statului român a fost luată ca rezultat al ”consultărilor cu o serie de specialiști în domeniu, organizații internaționale (Consiliul Europei și OSCE), instituții naționale (Departamentul pentru Protecția Minorităților Naționale, Ministerul Educației Naționale, Avocatul Poporului) și asociații ale romilor”. Astfel, traducerea termenului antigipsism în limba română nu poate fi oficial anti-țigănist, ci, eventual, rasism antirom sau anti-rasism.

1. Se notează:

- a. existența unei continuități a politicilor publice de incluziune a romilor;
- b. că prezenta Comunicare pune, pentru prima dată, antigipsismul în termeni de importanță strategică în incluziunea romilor, prioritar chiar măsurilor sociale;
- c. necesitatea clarificării conceptuale a „antigipsismului” și a măsurilor necesare de întreprins.
- d. eforturile depuse de instituțiile statului român responsabile în implementarea politicilor de integrare efectivă a romilor: Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Administrației

și Internelor, Agenția Națională pentru Romi, și în special Punctului Național de Contact pentru Romi care derulează ample activități care răspund nevoilor subliniate în cadrul recomandărilor Comisiei, precum:

- i. unitatea pentru Politici Europene și de Coeziune Socială;
- ii. coordonarea comitetului interministerial pentru monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei Guvernului României privind incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome;
- iii. platforma Națională de Bune practici pentru Romi - proiect finanțat în procent de 95% de către CE, DJ Justice, care are drept obiectiv organizarea de ateliere în 8 regiuni ale țării, în vederea livrării și diseminării informațiilor privind posibilitatea accesării fondurilor europene în vederea aplicării serviciilor integrate în cadrul comunităților. Proiectul va aduce la masa discuțiilor toți actorii implicați în deciziile cu efect asupra comunității;
- iv. proiectul pentru întărirea capacității administrative a PNCR finanțat din Programul Operațional Capital Uman, Axa VII, urmează a fi depus la registratura POCU (valoare de aprox. 9,9 mil. Euro);
- v. coordonarea Axei 4 cu beneficiar direct și indirect comunitatea cu populație de etnie romă;
- vi. organizarea de evenimente și manifestări culturale cu rol de preservare și de promovare a culturii rome.

2. Se apreciază concluziile cuprinse în evaluarea Comisiei, referitoare la:

- a. atenția crescută acordată educației din partea statelor membre. Majoritatea statelor membre au raportat adoptarea unor măsuri relevante pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari, părăsirea timpurie a școlii, educația incluzivă și sprijinul individualizat, a unor strategii de combatere a părăsirii timpurii a școlii, promovarea accesului la educație a copiilor preșcolari și calității acesteia, pentru prevenirea abandonului școlar ulterior și îmbunătățirea rezultatelor școlare;
- b. participarea - în continuare - foarte slabă a romilor pe piața forței de muncă;
- c. insuficienta abordare a combaterii segregării și prevenirii evacuărilor forțate;
- d. măsurile pozitive întreprinse pentru consolidarea activității și a capacității instituționale a punctelor de contact naționale pentru integrarea romilor, deși mandatul și resursele acestora încă variază în mod considerabil;
- e. blocajele în combaterea discriminării romilor, în special segregarea în materie de locuințe și prevenirea evacuărilor forțate;
- f. cooperarea cu societatea civilă și implicarea sectorului privat în punerea în aplicare a deciziilor sunt în continuare insuficiente.

3. Se consideră necesare:

- a. continuarea asigurării respectării legislației în domeniu și instituirea garanțiilor la nivel național și local;
- b. eliminarea segregării din domeniul locuințelor, în conformitate cu orientările Comisiei, prin: legislație, reforme politice favorabile incluziunii, formarea cadrelor didactice, diseminarea unor metode incluzive și a unor măsuri explicite de desegregare, combinate cu un sprijin specific, cu scopul de a înlătura toate obstacolele din calea accesului;
- c. extinderea și multiplicarea inițiativelor la scară mai mică care au avut succes prin utilizarea fondurilor pentru perioada 2014-2020;

- d. dezvoltarea în continuare a metodologiilor de colectare a datelor, de monitorizare și de raportare, pentru a răspunde așteptărilor în ceea ce privește justificarea utilizării fondurilor publice și pentru a se asigura că impactul măsurilor specifice și generale privind romii este evaluat și că aceasta conduce la îmbunătățirea și revizuirea politicilor;
- e. utilizarea pe deplin a platformelor naționale pentru integrarea romilor pentru a asigura participarea incluzivă a tuturor părților interesate la punerea în aplicare, monitorizarea, raportarea și revizuirea politicilor, pentru a promova schimburile, evaluarea și transferul de bune practici, pentru a stabili parteneriate și a mobiliza în continuare comunitățile de romi, autoritățile locale, societatea civilă și sectorul privat;
- f. la recomandarea asociațiilor rome, se va avea în vedere:
 - i. o clarificare conceptuală a antigipsismului (anti-rasismului), în sensul unei reflecții specializate și ca acțiune concertată; în acest sens, este **urgentă** crearea unui **Laborator de testare** a politicilor juridice și publice, ca structură de lucru a unei Subcomisii parlamentare, care să publice, anual, un Raport privind monitorizarea și combaterea antigipsismului / (anti-Gypsyism) (anti-rasismului);
 - ii. constituirea unei rețele naționale antirasiste, prin implicarea instituțiilor statului și împuternicirea romilor, ca structură partenerială pentru politici publice de combatere a antigipsismului și discriminării, prin lansarea unei **Campanii publice care să vizeze atât femeile rome cât și copiii romi, 2016-2025**;
 - iii. girarea de către stat, prin dezvoltarea politicilor de combatere a antigipsismului și discriminării sociale, a unui nou „contract social” între societatea civilă dominantă și societatea civilă romă, care să stipuleze, pentru ambele părți, limitele mutuale și normativizate ale “contractului de integrare”, ca echitate socială și împuternicire a romilor în programele și strategiile care îi vizează.

4. Se recomandă:

- a. menționarea în evaluările ulterioare ale Comisiei și a măsurilor afirmative din domeniul educației, întreprinse de România. Totodată menționăm că acțiunile afirmative trebuie să fie regândite în acord cu noile realități europene.
- b. în absența unei viziuni conjugate asupra combaterii antigipsismului a celor 3 piloni de reflecție și acțiune (UN, CoE, statele UE), care să asigure expertiza unor politici eficiente de combatere a rasismului antirom, sunt necesare clarificări terminologice și conceptuale ale antigipsismului, adaptate la realitatea istorică a conviețuirii romilor, în varii state ale UE, în raport apropiat cu normativele referitoare la antisemitism și rasism ale instituțiilor europene și internaționale.

Președintele Senatului

Călin POPESCU - TĂRICEANU